

Zróżła: OWN, research, monitoring

1. Nad wszystkimi zapewnieniami o nowym etapie
2. władzy w stosunkach/z własnym społeczeństwem,
3. nad zapewnieniami o kontynuowaniu więzi
4. z cywilizacją europejską, nad powoływaniem się na tradycję
5. tolerancji i liberalizmu ciążył do tej pory ponury cień
6. pewnego niepraworządnego, manipulowanego procesu sądowego
7. który przed/kilku laty rozegrał się przed Sądem Wojskowym w W-wie.
8. Do niedawna władze i propaganda PRL uparcie trzymały
9. się wersji, wedle której Zdzisława Najdera skazano/na karę śmierci
10. i tylko /za uprawianie działalności szpiegowskiej. Dopiero ostatnio
11. w oficjalnych środkach przekazu pojawiły się wypowiedzi
12. wskazujące na prawdziwą i jedyną przyczynę
13. wydania tego kompromitującego wyroku: była to zemsta za to,
14. że Zdzisław Najder, naukowiec z Uniwersytetu Warszawskiego
15. i specjalista z zakresu twórczości Józefa Conrada objął
16. stanowisko dyrektora Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa.
17. Wyrok wydany przez Sąd Wojskowy PRL przy drzwiach
18. zamkniętych stanowił hańbę dla wymiaru sprawiedliwości
19. lat osiemdziesiątych /a przede wszystkim - obrażał całe /polskie /dziennikarskie,
20. twórcze. Oto za posiadanie odmiennych /od władz /poglądów i za
21. publiczne głoszenie ich w masowym środku przekazu
22. reżym komunistyczny skazuje na śmierć własnego obywatela.
- 23.
24. Oczywiście jest, że wyrok, wydany zaocznie, miał
25. w tym momencie znaczenie czysto teoretyczne. Pisze o tym
26. profesor Bogdan Korzeniewski w wydanej w drugim obiegu a
27. także na emigracji książce pod tytułem "Sława i infamia".
28. Było jasne, że w sensie dosłownym tego wyroku nikt
- nigdy nie wykona. Ale nie zmienia to moralnej i

1. politycznej wymowy tej demonstracji. Przede wszystkim -
2. była to zemsta. Po drugie, miało to przestraszyć
3. społeczeństwo, słuchaczy zachodnich radiostacji, opozycję.
4. Wyrok, skazujący Zdzisława Najdera na karę śmierci pomysłany
5. był także jako szantaż wobec opornych środowisk intelek-
6. tualnych. Ponieważ skazany należał do ^{owoczesnego} Związku Literatów
7. Polskich - służyło to za argument w walce z Zarządem ZLP.
8. Od Związku Literatów domagano się ^{teraz} aktów potępienia.
9. Ponieważ Zdzisław Najder był też /członkiem PEN - Clubu, więc argumentacji tej
10. władze używały i wobec międzynarodowej organizacji pisarzy.
11. Jeszcze nie dawno, gdy "Tygodnik Powszechny" opublikował
12. recenzję Zdzisława Najdera z książki poświęconej Conradowi,
13. odezwała się z pretensjami "Trybuna Ludu" wołając coś o
14. "prawomocnym wyroku". Że niby tu sądy / ^{PRL} / wydają wyroki - a
15. tam "Tygodnik Powszechny" sądy te lekceważy. Także na
16. posiedzeniu sejmowego Zespołu do spraw Polonii poseł Edmund
17. Męclewski domagał się wyjaśnień, czy wyrok nadal jest
18. aktualny, gdyż krążą wieści, że Zdzisław Najder ma powrócić / ^{do} / ^{Polski.}
19. Wiceminister Spraw Wewnętrznych Zbigniew Pudysz /
20. /udzielił enigmatycznej odpowiedzi, że gdyby były szef
21. Radia Wolna Europa przyjechał do Polski, zostałby zatrzymany
22. na granicy jako - cytuję - "osoba prawomocnie skazana".
23. To było na początku ^{bieżącego} roku. Teraz, jak się zdaje, sytuacja
24. zmieniła się.
25. Nowy Związek Literatów
26. Polskich wreszcie podjął uchwałę w obronie Zdzisława
27. Najdera.
28. Nie ma wątpliwości, że
było to posunięcie uprzednio uzgodnione z władzami. Prezes

Wojciech

1. | Zukrowski nie wystąpiłby z taką inicjatywą, nie mając
2. pewności, że w istocie sprawa jest już załatwiona na innym,
3. wyższym szczeblu.

4.
5.
6. Dlaczego władze na to się decydują? Odpowiedzi jest kilka,
7. ,najprostsza brzmi : bo utrzymywanie najwyższego
8. wymiaru kary, choćby teoretyczne tylko,
9. stawiało je pod prężaniem
10. opinii publicznej. Szczególnie ostatnio, gdy wybuchła
11. afera z irańskim wyrokiem śmierci na pisarza Rushdiego światowa
12. opinia pokazała, jak bardzo jest na takie ideologiczno-fanatyczne wyroki
13. /uczulona.

14.
15.
16. Drugi element zmiany stosunku władz PRL do tego wyroku to
17. oczywiście atmosfera polityczna w Kraju. Z zachowaniem
18. wszelkich proporcji warto zwrócić uwagę na jednoczesną
19. rewizję procesu Janusza Onyszkiewicza, o którą wystąpił
20. minister sprawiedliwości. Rzecznika prasowego / "Solidarności" skazano na
21. kary administracyjno - porządkowe za przekazywanie zachodnim
22. korespondentom i radiostacjom aktualnych informacji z Polski.
23. Otóż jest to pojęcie winy nieznanne w świecie demokratycznym
24. Pomysł, że rozpowszechnianie informacji mogłoby być karane
25. stanowi własny, oryginalny dorobek systemu totalitarnego .
26. Rewizja wniesiona przez ministra wskazywałaby na to, że i ten
27. system pragnie się ucywilizować.
28. Prawdopodobnie duże znaczenie ma też chęć

1. nawiązania niekonfrontacyjnych czy przynajmniej - mniej
2. konfrontacyjnych stosunków ze środowiskami twórczymi.
3. Jest to szczególnie ważne dla władz w momencie, gdy
4. środowiskom tym stwarza się - w ramach nowej ugody społecznej-
5. możliwość organizowania własnych stowarzyszeń.

6.
7. Sprawa Zdzisława Najdera stanowiła tu
8. barierę moralną, uniemożliwiającą unormowanie stosunków.
9. Niewątpliwie, jasne, niezmiennie, precyzyjne, stanowisko tych
10. środowisk w kwestii owego wyroku, publiczne protesty / absolutna niezgoda na
11. potępienie oskarżonego / doprowadziły w końcu do uznania przez partię swej pomyłki.
12. (jak się zdaje) Z błędu tego wyciągnięto wreszcie wnioski. Rewizja procesu,
13. zdjęcie haniebnych oskarżeń, przeproszenie pokrzywdzonych
14. i usprawiedliwienie się przed opinią publiczną powinno
15. stanowić krok następny.
16. Miejmy nadzieję, że zostanie dokonany.

17.
18.
19.
20.
21.
22.
23.
24.
25.
26.
27.
28.